Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 12 | JERSEY CITY and NEW YORK, | FRIDAY, JANUARY 19, 1996 | CENTS 75 ЦЕНТІВ | ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК | П'ЯТНИЦЯ, 19-го СІЧНЯ 1996 р. | Ч. 12. РІК CIII

ВІДБУЛАСЯ ЗУСТРІЧ Л. КУЧМИ І Б. ЄЛЬЦИНА

Київ (Р. Р.). — У вівторок, 16-го січня, у Москві відбулася зустріч Президента України Леоніда Кучми з президентом Росії Борисом Єльцином. Кремлівська зустріч тривала одну годину.

Президенти двох держав підписали угоду про створення українсько-російської комісії співробітництва, яку почергово очолюватимуть прем'єр-міністри Євген Марчук та Віктор Чорномирдін.

Водночас відбулися зустрічі першого віцепрем'єра України Павла Лазаренка з першим віцепрем'єром Росії Олегом Сосковцем, міністрів закордонних справ обох країн — Геннадія Удовенка і Євгена Прімакова. Обговорено широке коло проблем в українсько-російських відносинах, а також питання, які розглядатимуться 19-го січня в Москві на зустрічі керівників держав СНД.

Як уже інформовано, напередодні зустрічі Президент України скерував телеграму російському президентові, у якій висловив глибоке співчуття з приводу трагічних подій у Кізлярі.

Під час зустрічі з журналістами Л. Кучма сказав, що в Москві обговорено питання стабілізації відносин, з метою наблизити підписання договору про дружбу і співпрацю між Україною і Росією. „Якщо договір буде підписано, то це означає, що ми розв'язали ті вузли, які були на перешкоді", — зазначив Л. Кучма. Серед обговорюваних питань були економічні зв'язки, вільна торгівля, митний союз і Чорноморська фльота.

ПОЧАЛА ПРАЦЮ П'ЯТА СЕСІЯ ВР УКРАЇНИ

Київ (УНІАР). — У вівторок, 16-го січня відкрилася п'ята сесія Верховної Ради України.

Проєкт переліку питань порядку денного сесії передбачає розгляд 374 питання. 222 питання, в тому числі 168 законопроєктів, призначені для першочергового розгляду. У січні плянується розглянути 46 питань.

У перший день праці було прийнято постанову про поширення участи Збройних Сил України у миротворчих силах ООН в Анголі. Депутати також розглянули проєкт закону про ратифікацію договору з відкритого неба, але не ухвалили його.

Станом на 1-го січня Верховна Рада складається з таких депутатських груп і фракцій: фракція „Комуністи України" — 89 осіб, Народний Рух — 28, Соціялістична фракція — 26, група „Центр" — 31, фракція Селянської Партії — 27, група „Аграрники за реформи" — 25, група „Реформи" — 30, група „Єдність" — 33, група „Державність" — 29, Міжрегіональна депутатська група — 31, група „Незалежні" — 27. Депутати, які не належать до жодних груп і фракцій — 25. Всього народних депутатів — 404. До складу груп і фракцій входить 378.

Добровільно залишають Сенат помірковані політики

Вашінгтон. — Дальше меншають ряди поміркованих політиків у Сенаті ЗСА, таке твердження винесено після того, як у вівторок, 16-го січня, сенатор Вілліям Коген, республіканець з Мейну, несподівано повідомив, що цього року не буде кандидувати на четверту каденцію. В. Коген є одним із тих сенаторів, що залишили свій знак в американській політиці, коли будучи новиком у Сенаті зумів поставити себе вище партійних переконань в ім'я добра країни і голосував за те, щоб обвинуватити тодішнього президента Ричарда Ніксона за потягнення пов'язані з аферою „Вотерґейт".

Сен. В. Коген

В. Коген є 13-им з черги сенатором у цьому виборчому році, які розчаровані політикуванням та непошаною довголітніх політиків вирішили радше відійти. Крім того, безнадійність полагодження справи збалансовання державного бюджету була для нього особисто тією точкою, що перешилила справу. Також сильним чинником у його рішенні був і той фактор, що на його думку постає чим раз більша прогалина між поміркованими та твердолінійними політиками, зокрема коли йдеться про справи які можуть мати далекосяжні наслідки для цілої країни. Не бачучи вигляду на будь-які зміни, В. Коген вирішив радше відійти та працювати для поліпшення можливостей свого стейту.

ЧЕЧЕНСЬКІ БОЙОВИКИ НЕ ЗДАЮТЬСЯ

Анкара, Туреччина. — Представник турецького міністерства закордонних справ повідомив, що захоплений чеченськими бойовиками у порті Трабзон пароплав „Аврасія" з 226 пасажирами і 45 членами залоги стоїть тепер поблизу порту Самсун, 200 кілометрів на захід від Трабзону. „Серед закладників є громадяни Росії, України, Грузії, Киргизії, Йорданії і Туреччини", — ствердив турецький дипломат.

Припускають, що пароплав у Самсуні поповнить паливні баки і вирушить до Стамбулу. Влада остерегла чеченців, що на район Босфору впала снігова буря і морякам доведеться діяти майже наосліп, а до того ж корабель вже старий, його збудували ще в 1953 році.

Провідник бойовиків Мохаммед Токчан сказав, що паливні приміщення корабля, а також вантажні авта, котрі корабель перевозить, „начинені вибухівкою" і якщо росіяни не перестануть знищувати ракетами і бомбами станицю Первомайську, то корабель „Аврасія" злетить у повітря. Звільнити закладників М. Токчан пообіцяв тоді, коли російські війська дадуть можливість збройній групі Салмана Радуєва вийти з Первомайської і безперешкодно вернутися в Чечню. „Ми готові загинути, але від своїх вимог на відступимо", — запевнив М. Токчан.

Московським журналістам вдалося зв'язатися з кораблем „Аврасія" телефонічно. Коли мова зайшла про ймовірне заатакування пароплава російською спеціяльною формацією, то М. Токчан сказав: „Росія ніколи не переможе чеченського народу, війна з нею вже почалася". У цій розмові брав участь Ендер Озкан, який говорив чистою турецькою мовою. Між іншим, він підкреслив, що не є чеченцем, але серця турків — з чеченцями, тому якщо росіяни відкинуть запропоновані їм умови, то пароплав буде знищено серед білого дня у Босфорській протоці. Відтак журналісти мали розмову з

(Закінчення на стор. 3)

Відбулася зустріч міністрів транспорту України і Мадярщини

Будапешт (УНІАР). — У вівторок, 16-го січня, до столиці Мадярщини прибула делеґація України на чолі з міністром транспорту Іваном Данкевичем для обговорення співпраці у транспортовій галузі між обома країнами.

У першій половині дня в урядовій резиденції відбулися переговори І. Данкевича з міністром транспорту, зв'язку та водного господарства Мадярщини Лотцем. Міністри обговорили хід виконання українсько-мадярських домовлень, перспективи розвитку двосторонніх і багатосторонніх стосунків у транспортовій галузі Европейського реґіону, а саме: розвиток транспортової мережі, що зв'язує Італію, Словенію, Мадярщину, Словаччину та Україну, розвиток залізничного коридору Трієст—Загреб—Будапешт—Чоп—Київ.

Під час переговорів міністри визначили ряд завдань, серед яких — підготова до підписання міжурядової угоди про міжнародні комбіновані перевезення, взаємне узгодження тарифної політики, підготова питання щодо приєднання України до Міжнародної конференції міністрів транспорту країн Европи.

Міністри підписали угоду про реконструкцію автомобільного мосту через річку Тису на українсько-мадярському кордоні. Очікується, що міст, реконструкцію якого запляновано завершити 1997 року, спричиме вирішенню проблеми транспортового потоку між обома країнами.

Україну відвідав міністер закордонних справ Швайцарії

Київ (Р. Р.). — Тут 15–16-го січня з офіційною візитою перебував керівник федерального департаменту закордонних справ Швайцарії Флявіо Котті.

Гість зустрівся з Президентом України Леонідом Кучмою, міністром закордонних справ Геннадієм Удовенком, головами комісій Верховної Ради в закордонних справах і зв'язках з СНД та з питань правної політики і судово-правної реформи.

Л. Кучма сказав, що досвід невтральної Швайцарії є корисним для України. „Діялог із Швайцарією є вкрай необхідний для України, враховуючи економічне становище і географічне розташування держави, її невтральний статус", — зазначив Президент України під час зустрічі з Ф. Котті. Він також сказав, що Україна зацікавлена співпрацею в галузі машинобудування.

Г. Удовенко та Ф. Котті 15-го січня підписали угоду про фінансову допомогу для виконання проєкту регабілітації гідроенергетики та системної контролі. Підписано також угоду про надання консультативних послуг для здійснення швайцарської допомоги Україні в питаннях поглиблення всебічної співпраці.

Згідно з підписаними угодами, 40 млн. швайцарських франків мають не лише допомогти Україні поширити енергетичний сектор, але й провести економічні реформи та усунути наслідки катастрофи на ЧАЕС.

Швайцарія визнала незалежну Україну в грудні 1991 року, а в лютому 1992 року встановила з нею дипломатичні зв'язки. Сума інвестицій в економіку України становить 22.4 млн. швайцарських франків. Серед закордонних інвесторів Швайцарія займає п'яте місце.

Ф. Котті, який головує в Організації безпеки і співробітництва в Европі, на заключній пресовій конференції зазначив, що Україна має відігравати ключову і стратегічну ролю, ролю мосту між Заходом і Сходом. На його думку, в Україні є специфічні проблеми, розв'язати які допоможе місія Ради Европи. Позитивне розв'язання кримських проблем, на думку Ф. Котті, можливе тільки під умовою територіяльної цілісности України і надання Кримові широкої автономії в межах української держави.

Щодо вироблення моделю безпеки в Европі, Ф. Котті сказав, що постійні европейські комісії мають виробити своє бачення системи безпеки. А вже тоді Лізбонська конференція в грудні 1996 року детально розглядатиме це питання.

Г. Удовенко підкреслив, що Україна надає великого значення Нараді безпеки і співробітництва в Европі, майбутній структурі европейської безпеки. Український міністер також висловив переконання, що до праці над моделем безпеки в Европі треба включати й інші реґіональні та трансатлантичні організації, як наприклад, НАТО і Европейський союз.

В Україні

З ДЕМАРКАЦІЄЮ КОРДОНУ ЗВОЛІКАЄ РОСІЯ

КИЇВ. — Начальник відділу СНД Міністерства Закордонних Справ України Олександер Данильченко сказав на пресовій конференції, що Росія зволікає з початком делімітації та демаркації українсько-російського кордону, незважаючи на постійні зусилля в цьому напрямку з боку України. У деяких структурах виконавчої влади Росії розуміють необхідність конкретних дій щодо кордону, але в політичних колах працюють на напруження українсько-російських відносин і розуміння в питанні демаркації кордону бракує.

УКРАЇНСЬКІ ВІЙСЬКА ПІДТРИМУВАТИМУТЬ МИР В АНҐОЛІ

КИЇВ. — 16-го січня на сесії Верховної Ради під час вечірнього засідання ухвалено постанову про направлення інженерно-мостового підрозділу у складі 200 військовиків до Анґолі в рамках місії ООН. Рішення ухвалено після відповідного звернення генерального секретаря ООН. Як зазначив заступник міністра оборони України генерал-полковник Володимир Собков, цей підрозділ зформований на базі інженерного центру підготови військ у Кам'янець Подільськову. Всі питання розміщення і медичного забезпечення контингенту в Анґолі вже узгоджені. Фонди на його утримування виділятиме ООН. Командир роти матиме місячну платню 860 дол. Більшість депутатів, які виступили з цього приводу, зійшлися на тому, що ухвалення цієї постанови підвищить міжнародний авторитет України.

ЗАГОРІВСЯ ТРАМВАЙ

КИЇВ. — Тут у п'ятницю, 12-го січня, близько 11-ої години ранку на Подолі сталася пожежа в трамваї. Як тільки з місця зрушив трамвай 14-го маршруту, під підлогою вагона загорілися електричні проводи. Переповнений людьми вагон заповнився димом, почалася паніка, люди намагалися виламати двері, вибити вікна. Пасажири почали кашляти, задихатися, дехто знепритомнів. Коли двері нарешті вдалося відкрити, то всі пасажири з жахом тікали від нього якомога далі. Ніхто не загинув. Водій Віра Курочкіна розповіла, що відчувши якісь неполадки, негайно вимкнула трамвай від електричного струму, тому двері вже відкрити було неможливо, а паніка перешкодила швидко відчинити їх руками.

ВИМАГАЮТЬ ПЕРЕЙМЕНУВАННЯ ПЛОЩІ

КИЇВ. — Київська організація Конгресу Української Інтеліґенції домагається перейменування площі Ленінського комсомолу на пл. Івана Мазепи чи Олеся Гончара. Колись ця площа називалася „Европейська", пізніше Сталінська, а з 1961 року — нинішня назва. На думку голови київської організації КУІн Віталія Карпенка, слід перейменувати всі вулиці, які ще зберігають в собі комуністично-імперську ідеологію.

ЗНОВУ АВАРІЯ В КАНАЛІЗАЦІЙНІЙ МЕРЕЖІ

МАРІУПІЛЬ. — На Донбасі в Маріюполі затоплено станцію міської каналізаційної мережі. Зупинка двигуна привела до викиду стоків у річку Кальчик і Азовське море. Наступного дня тут почала працювати спеціяльна комісія і ремонтна бригада. Станцію збудовано 1967 року, вона давно вичерпала свій ресурс і перебувала в аварійному стані.

СЕКРЕТАРЯ ВИКЛЮЧИЛИ З ПАРТІЇ

ЛУГАНСЬКЕ. — Голову державної адміністрації области Петра Купіна, який водночас був першим секретарем луганського обласного комітету КПУ, виключено з лав КПУ рішенням пленуму обласного комітету партії. Як пояснив керівник пресового центру обкому КПУ Фелікс Горелік, це сталося тому, що „адміністратор взяв гору над першим секретарем". Восени минулого року П. Купіна указом Президента України призначено заступником голови Державного митного комітету. Новим першим секретарем луганського обкому КПУ обрано заступника голови Жовтневого райвиконкому міста Володимира Землякова.

С. Погорєлов бачить вихід з економічної кризи

Київ (УНІАР). — У середу, 17-го січня, керівник Ради працедавців та підприємців при Президенті України Сергій Погорєлов провів в Адміністрації Президента пресконференцію, на якій сказав, що некомпетентна державна податкова, фінансова та економічна політика привела до кризового стану економіки. Він також запропонував шляхи покращання цього стану і повідомив про нові заходи, які плянується провести в економіці.

С. Погорєлов ознайомив журналістів із результатами дослідження, проведеного групою науковців Ради працедавців та підприємців. За результатами дослідження зроблено висновок, що за рахунок надання податкові на додаткову вартість компенсаційного характеру, зменшення публічного податку, податку на землю та ремонт доріг, зменшення відрахувань підприємствами до Чорнобильського фонду, Фонду зайнятости населення, конверсійного фонду вже цього року собівартість загальної продукції зменшилася б на 6-7 відс., а заробітна платня зросла б на 20-25 відс. Такі заходи, на думку С. Погорєлова, сприяли б зростанню обігових коштів наймініших українських підприємств вже 1996 року на 10-15 відс.

Якщо пропозиції дослідників знайдуть підтримку у виконавчій та законодавчій владі, повідомив С. Погорєлов, то цього року буде проведено індексацію основних фондів підприємств та скасовано механізм безакцептної форми вилучення податків з підприємств.

Він зазначив, що зменшення надходження до бюджету податків з українських підприємств компенсуватиметься за рахунок запровадження акцизів та мита на імпортовану конкурентноздатну продукцію.

Щодо засобів покращання податкової системи, то С. Погорєлов погоджується із думкою Леоніда Кучми — „податкову політику, хоч тимчасово, мають визначати вітчизняні товаровиробники".

Російський консул назвав західній реґіон України стабільним

Львів. (Р. Р.). — Тут генеральний консул Росії Анатолій Ковальов дав інтерв'ю для газети „Зеркало Нєдєлі".

Російське консульство у Львові відкрилося в серпні 1995 року і генеральним консулом став досвідчений дипломат, з досвідом праці в ООН, Анатолій Ковальов. Є російське консульство і в Одесі. В майбутньому плянується відкрити консуляти Росії в Харкові і Дніпропетровському. Українські консуляти мають відкритися в Санкт-Петербурзі і Владивостоці. Дипломатична місія працює в Тюмені.

На думку А. Ковальова, обмін дипломатичними місіями спричиме змінення зв'язків представників діяспори з батьківщиною. Він також вважає, що Росія стане демократичною державою під умовою „якщо буде суверенною Україна". Однак зазначив, що Україні не варто будувати свою політику „якось ніби всупереч Росії". Треба шукати шляхів конструктивної взаємодії.

А. Ковальов зазначив, що „Росія надає великого значення західньому регіонові України, розвиткові контактів з ним", зокрема в економічній, культурній, політичній, дипломатичній та інших галузях. На думку дипломата, про західні области України Росія має спотворене уявлення. Але не лише в Москві, а навіть у Києві люди недостатньо поінформовані про західній реґіон своєї держави.

За спостереженнями російського консула, Львівщина дещо відстає в процесах ринкових перетворень від Тернопільщини, Рівненщини, Закарпаття.

Водночас на Львівщині є передові підприємства, які випускають якісну апаратуру та машини, які користуються

(Закінчення на стор. 3)

В АМЕРИЦІ

З ГУМОРОМ, РІШУЧІСТЮ та адвокатською прецизністю Перша леді ЗСА Гілларі Родгам-Клінтон, цими днями знову намагається дати відсіч, відкинути, вияснити й оборонити свою причетність до афер Вайтботері бюра подорожей Білого Дому. Виступаючи в декількох інтерв'ю з кореспондентами засобів масової інформації вона багаторазово підкреслювала те, що зробить все можливе щоб вияснити її спірні питання пов'язані з вище згаданими аферами включно до зізнань перед Сенатською комісією. Одначе все це виявляється недостатнім, бо де б вона не появилася то завжди тепер від будь-якої справи кореспонденти переходять до тих же питань.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ у Вашінгтоні має знову неприємності з Китаєм. Цим разом китайські власті без будь-якого вияснення заарештували та впродовж 19 годин допитували підполковника Бредлі Ґердеса, заступника військового аташе при американській амбасаді в Китаю. Трапилось це минулого тижня у четвер, 11-го січня, біля військової бази у південній частині країни, куди підполковник Б. Ґердес мав дозвіл їхати. Американську амбасаду повідомлено вже після доконаного факту без жодних пояснень з вимогою до шістьох днів відкликати згаданого старшину зі служби в Китаю. Такі та подібні події, на думку аналітиків, вказують на напружену ситуацію між Китаєм і ЗСА.

У ВІВТОРОК, 16-ГО СІЧНЯ, президент Билл Клінтон призначив колишнього спікера Палати Репрезентантів Томаса Фолі на становище голови Президентського закордонного розвідувального дорадчого правління.

У СВІТІ

ПРОПОЗИЦІЮ ФРАНЦІЇ післати до Іраку делеґацію ООН для з'ясування гуманітарної ситуації в цій арабській країні схвалив офіційний Багдад. Міністер інформації і культури Абдель Ґафур стердив, що скасування ембарґо на експорт нафти буде „найкращим способом полегшити страждання іракського народу". Міністер запевнив, що Ірак „виконає усі резолюції ООН", прийняті після війни у Перській затоці. А. Ґафур підкреслив, що його уряд готовий до співпраці зі спеціяльною комісією ООН в ділянці знищення іракської ядерної зброї і ракетної техніки. Він також висловив гостру критику на адресу Адміністрації ЗСА, яка наполягає на запровадженні ще твердших санкцій проти Іраку. Тим часом на півночі країни, в курдських районах, згідно з повідомленнями багдадської газети „Аль-Кадісія", люди масово хворіють на холеру, малярію та віспу. Вже є багато жертв, особливо серед дітей.

Важне для передплатників „Свободи" у Канаді

З огляду на факт, що самі кошти поштової пересилки одного числа щоденника „Свобода" до Канади виносять тепер 40 ц. денно, а у річному відношенню 100 амер. дол., (40х250 разів) всі передплати так членів (75 дол.), як і нечленів (100 дол.) треба надсилати тільки в американських долярах.

Передплати одержані в канадській валюті будуть перечислені на амер. доляри та зараховані на підставі суми в амер. долярах.

Екзекутивний Комітет УНСоюзу

Шановні читачі!

Щиро дякуємо всім тим читачам, які по одержанню різдвяних карток відразу щедро відгукнулися, переславши заміcть належности за них свою пожертву на Фонд Відродження України — УНСоюзу. Але є ще дуже багато читачів, які забули, мабуть, або не доглянули це у передсвяточній метушні. Тому до тих шановних читачів звертаємося з гарячим проханням по можности зложити свою пожертву, яка допоможе УНСоюзові нести дальшу поміч Україні у її змаганнях до утвердження своєї незалежности.

Екзекутивний Комітет УНСоюзу

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Ще один крок назад

Зрезиґнував міністер закордонних справ Росії Андрєй Козирєв — і нема чого за ним шкодувати. Цей чільний представник „нової" російської зовнішньої політики за свою чотирирічну кар'єру тільки те й робив, що неприємно хитався, схиляючись то до Заходу, то вертаючись на орбіту брутального великодержавного шовінізму. І в обох випадках чинив перешкоди на шляху міжнародного утвердження України та інших незалежних держав, що постали на руїнах совєтської імперії. З іменем А. Козирєва пов'язані активні і, на жаль, небезуспішні спроби єльцинівської Росії загальмувати процес наближення визволених з-під комунізму східньоевропейських країн до НАТО, прищепити Заходові думку про „незрілість" молодих післякомуністичних демократій і про те, що Росія повинна мати „право" захищати „інтереси російськомовного населення" в чужих землях.

Однак замість загонистого і непослідовного А. Козирєва прийшов ще гірший — Євгеній Прімаков. Московські газети відразу відзначили, що він — „не новачок у зовнішній політиці". Ще б пак! За Брєжнєва Є. Прімаков працював у багатьох країнах як кореспондент „Правди", центрального органу совєтських комуністів, відтак очолив Інститут сходознавства, трохи пізніше — Інститут світової економіки і міжнародних стосунків, тобто займав пости, неминуче пов'язані з таємною діяльністю КҐБ. Є близьким приятелем іракського президента Саддама Гусейна. На згаданих постах дослужився до звання академіка і, в той самий час, до генерала, а тоді, вже за Ґорбачова, відкрито перейшов у „рідну *стихію", ставши першим заступником голови КҐБ* СССР. З початком „перебудови" виявив себе запеклим антидемократом, обстоював „об'єктивну необхідність" збереження імперії, виступав проти прагнення поневолених народів до національного визволення і державної незалежности.

То був недобрий знак — коли Боріс Єльцин, прийшовши до влади в Росії, призначив академіка-генерала Є. Прімакова керівником Служби зовнішньої розвідки. Оглядаючись на зовнішньополітичні акції Росії протягом чотирьох останніх років, ретроспективно можна припустити, що за ними у більшій мірі стояв Є. Прімаков, ніж А. Козирєв.Особливо якщо взяти до уваги, що офіційний міністер закордонних справ не мав всередині Росії ніякого політичного авторитету. Хіба то не дивно — вже два роки говорять про резиґнацію А. Козирєва, не раз його нещадно дзьобає сам Б. Єльцин, а тим часом у зовнішній політиці Росія спромагається на досить успішні кроки? Згадаймо хоч би її участь у балканському замиренні. З приводу цього журнал „Нешенел Рів'ю" стверджує, що президенти Билл Клінтон і Б. Єльцин підписали таємну угоду, сенсом якої є от що: в обмін на участь росіян у боснійській мироносній місії Білий Дім покладе під „ зелене сукно" питання про збільшення числа членів НАТО. Якщо це правда, то нема сумніву, що стежку до угоди прокладав „академік політичних диверсій" Є. Прімаков. І от саме він став новим керівником російського зовнішньополітичного департаменту.

Адміністрація ЗСА покищо не зареаґувала на цю подію, однак, при всьому бажанні вашінґтонських москвофілів, її годі інтерпретувати як подію позитивну. Американські спостерігачі пригадують, як перед війною у Перській затоці Є. Прімаков, тоді спеціяльний дорадник президента СССР М. Ґорбачова, вів секретні, антиамериканські за змістом, переговори з С. Гусейном. Директор Інституту зовнішньої політики ЗСА Герман Перчнер визнає, що постать Прімакова „насторожує і нам доведеться бути пильними щодо того, що він говорить і що робить".

Білий Дім не здатний зробити адекватний висновок з призначення Є. Прімакова, бо більше занепокоєний долею самого Б. Єльцина, все ще вважаючи його гарантом російських економічних і політичних реформ і тому сподіваючись, що він залишиться при владі ще одну каденцію. Але якби навіть це сталося, то це вже буде інший Єльцин, ніж у 1991 році. Політична атмосфера в Росії сьогодні така ретроградна, що президент, при всій повноті влади, не змінить її. Війна проти Чечні промовисто засвідчує, що Росія залишається передусім військовою державою, а перемога комуністів у недавніх виборах дасть їм нагоду переконати російську масу в тому, що всі економічні реформи спрямовані проти неї. Дуже можливо, що наступним російським президентом стане комуніст Геннадій Зюганов. Є. Прімаков тоді залишиться на своєму місці.

Микола Рябчук

РОСІЯНИ В УКРАЇНІ

III

На думку американського соціолога І. Бремера, „Україна являє собою клясичний взірець постсовєтського розвитку за ліберальною порадигмою". Він вважає, що російській меншині тут притаманна досить значна етнічна прив'язаність („ethnic attachment") — до краю, до його історії, і порівняно невелика етнічна відчуженість („ethnic schism") щодо іншого, себто українського, етносу. На підтвердження цього автор наводить ряд надзвичайно цікавих даних.

Передусім він показує, що більшість росіян і у Львові, і в Києві реґулярно послуговується українськими засобами масової інформації. Щодо радіо ці цифри складають відповідно 64 відс. (у Львові) і 70 відс. (у Києві), щодо телебачення — 74 відс. і 75 відс., щодо газет — 58 відс. і 68 відс. (читання, як бачимо, є процесом складнішим і потребує більших мовних навиків). Навіть у Симферополі досить значна частина росіян вдається до українських мас-медія: 27 відс. слухає радіо, 33 відс. дивиться на телебачення, 17 відс. читає пресу.

Для порівняння зазначимо, що передачі російського радіо слухає лише 34 відс. росіян у Львові і 39 відс. у Києві, програми російського телебачення оглядає відповідно 75 і 68 відс. росіян, російські газети читає 66 і 53 відс. Ці цифри виглядали б справді оптимістичними, коли б усі оті „українські мас-медія" були справді українськими. І. Бремер, на жаль, не бере до уваги ані характеру тих мас-медія, ані не каже нічого про мову, якою вони друкуються чи поширюються в етері. Тим часом із повсякденного досвіду ми знаємо, що більшість так званих „українських мас-медія" є насправді російськомовними, а нерідко ще й українофобськими.

Так само сумнівними, на наш погляд, є показники щодо телебачення. Адже з того ж таки практичного досвіду ми знаємо, що не лише росіяни, а й українці значно частіше дивляться на московські програми — хоча б тому, що вони значно інформативніші й цікавіші. На телепрограму „Останкіно" дивиться 91 відс. росіян у Львові і 88 відс. у Києві, та, відповідно, 83 і 85 відс. українців. Вища (начебто) популярність українського телебачення порівняно з російським виявляється, таким чином, ефемерною, бо ж ідеться про перевагу над другим (справді другорядним) каналом „Росія", що транслюється з Москви. Тим часом „Останкіно" у статистиці І. Бремера винесене в окрему рубрику таким чином, що недосвідчений західній читач може навіть не здогадатися, про яке мас-медія йдеться — російське чи українське (формально „Останкіно" вважається „міжнародною телекомпанією").

Потребували б фахового коментаря й деякі інші дані, наведені І. Бремером, зокрема щодо ставлення населення України до збереження СССР. Згідно з цими даними, 45 відс. росіян у Львові, 42 відс. у Києві й 75 відс. у Симферополі хотіли б, щоб Совєтський Союз далі існував. Ці дані справді тривожні, тим більше, що прихильників небіжки-імперії не бракує й серед українців — 9 відс. у Львові, 21 відс. у Києві, 42 відс. у Симферополі. (Зазначимо, однак, що показник „носталгії за імперією" серед українців помітно нижчий від показника русифікованости, який у Львові становить 12 відс., у Києві — 49 відс., у Симферополі — 88 відс. Тобто це означає, що далеко не всі зрусифіковані українці тужать за СССР, як, зрештою, й не всі росіяни).

(Закінчення буде)

Михайло Шпонтак

ЧАСИ МІНЯЮТЬСЯ

I

Ще недавно, приблизно десять років тому, президент Р. Реген, шукаючи підтримки в холодній війні демократичного Заходу проти „імперії зла", закликав представників поневолених народів, що зібралися у Білому домі (був присутній і автор цих рядків), словами: „Ваша мета є і нашою метою, ваша боротьба є і нашою боротьбою". Кілька років пізніше, коли імперські обручі почали тріщати, а генсек Міхаїл Ґорбачов для захисту совєтсько-російської колоніяльної надпотуги проголосив „ґласность і перестройку", президент Дж. Буш остеріг українців у Києві, вже після проголошення Верховною Радою суверенної Української Республіки 16-го липня 1990 року, проти відновлення вільної незалежної української держави, бо, мовляв, це „самогубний націоналізм". Цікаво, чи такий маневр Адміністрації Джорджа Буша для підтримки тоталітарного СССР був у національних інтересах ЗСА, поминувши основне право кожного народу на свободу, ставши господарем на своїх рідних віковічних землях.

З признанням треба ствердити, що відповідальні люди за долю первісного народу й інших поселенців України не послухали поради недоброзичливого тодішнього президента ЗСА, але в слушний час, рік пізніше, Верховна Рада більшістю проголосила відновлення вільної незалежної української держави. Ця проклямація незалежности була закріплена всенародним референдумом українського народу 1-го грудня 1991 року. Відновлена самостійна держава, здається, з веління Провидіння, живе і після московсько-американської політичної й економічної облоги країна виходить з економічно-політичної кризи при мінімальній підтримці нової Адміністрації Билла Клінтона та інших західніх держав. У той же час, колишні прихильники поневолених народів, як, наприклад, кандидат на президента ЗСА Пет Б'юкенен й інші під показним гаслом „Америка фейрст" спрямовують надпотугу свободи і провідника вільного світу на згубну дорогу ізоляції. Кандидат Б'юкенен є рішучо проти поширення оборонної парасолі НАТО на схід, щоб не „дратувати" Росію, як він заявив на програмі Еванса — Новака у Вашінґтоні 7-го жовтня минулого року. Ці сучасні американські ізоляціоністи проповідують припинення економічної допомоги заприязненим країнам в національних інтересах ЗСА, бо, мовляв, ці фонди (приблизно 12 блн. дол., що становить тільки 0.008 відс. бюджету) потрібні для розбудови Америки. Властиво, пропонована політика П. Б'юкенена „Америка фейрст" схожа на проросійську політику Буша — Бейкера „Раша фейрст". Тут підходить староримська приповідка „Часи міняються, змінюємось і ми з ними". Недавні антикомуністичні прихильники поневолених Москвою народів закликають ЗСА до ізоляційного відступу і тим самим підтримують надщерблену російську потугу в її експансивних зусиллях реставрації „всесоюзної" надпотуги. Можливо, це шлях для досягнення якогось фантастичного „нового світового ладу", ідея, проголошена колишнім президентом Дж. Бушем, що згодно проповідують і „мондіялісти", ідею єдиної світової держави через злиття кількох надпотуг.

(Закінчення буде)

Роман Лазарчук

У ТІ ДАЛЕКІ РОКИ

„Історія є вчителькою життя" — це загальновідома і влучна старинна приповідка. Без знання минулого важко зрозуміти сучасність і важко будувати своє майбутнє. Для зрозуміння історії дивізії, тобто обставин, передумов, надій і передбачень, які лягли в основу її створення, необхідно розглянути тодішній стан наших національних справ в Україні, а зокрема в Галичині. Склалося так, що Галичина до того часу мала своє окреме історичне минуле, інше, ніж центральні землі України, а також Волинь, Закарпаття, Лемківщина та Буковина. Тому в Галичині була, можливо, найбільш поширена свідомість смертельної небезпеки для нашого народу з боку білої чи червоної московської імперії. Цю свідомість скріпила дворічна окупація, від 1939 до 1941 року, вивози в Сибір і залишені большевицьким НКВД по більших містах Галичини повні тюрми закатованих національно свідомих в'язнів. Тож про „імперію зла" ніхто не знав так вчасно і не постраждав так від неї, як Україна.

Не меншою небезпекою для України виявилась також гітлерівська імперія, але на весні 1943 року, тобто в час творення дивізії, ця імперія вже була захитана і були підстави надіятись, що так, як по Першій світовій війні впали монархічні імперії Берліну і Москви, так по Другій впадуть їхні диктаторські переємниці. Щойно тоді дивізія із набутим знанням та досвідом фронтових методів і форм збройної боротьби могла б стати важливим фактором в організації оборони наших державних кордонів.

З надією на розпад обох імперій жили тоді всі свідомі кола населення Галичини, але ці кола були поділені на леґальний і підпільний сектори. Леґальний сектор, який був організатором дивізії, вимагає окремого насвітлення. Членство, а зокрама провід цього сектора, складався з визначних учасників наших перших Визвольних змагань, які в 1919 році створили об'єднану УНР і устійнили самостійницькі ідеї та визначили територіяльні кордони нашої сучасної держави. Майже всі старшини та вояки наших тодішніх початкових збройних сил здобули свій військовий вишкіл, знання і досвід „у ворожих мундирах" імперій Відня і Москви. Ми жаліємо, що їх було замало та що „встоятись не було сили", але вони поставили Україну на політичну мапу Европи. Лінія Керзона стала фактом непорушного історичного запису, а УССР мала право на „самовизначення аж до відокремлення" і хоч ми знаємо, що право в безправному і злочинному СССР на мало значення, все таки, коли прийшов 1990 і 1991 рік, Верховна Рада УССР мала право проголосити суверенність і незалежність України. Якби не міжнародне правне визнання УССР, наш Крим не був би нашим, а про Зміїний острів наша громада на поселеннях не знала досі нічого та її далі не знала б.

Міжнародне визнання УССР не було безвартісним, але воно не оберігало Україну від смертельних ударів московського режиму, не оберігало від загрози цілковитого змосковщення. Тому хоча не все можливо було про це говорити, справа визволення України в свідомих українців завжди була на першому місці, як на серці, так і в думках. Трагедією наших визвольних зривів була непідготованість і брак єдности, або радше консолідації, солідарности і співпраці всіх, хоч різних поглядів і власних інтересів, кіл чи прошарків нашого народу. Повстання гетьмана Б. Хмельницького почалось із особистої кривди, але воно підняло до збройної боротьби увесь наш народ, а в перемогах допоміг також союз з татарами. Після Хмельниччини прийшла „велика руїна" і Україна опинилася в ще більшому і гіршому ярмі, ніж була давніше. Набагато важче було вже приготовитись до визвольної спроби гетьманові І. Мазепі. Надії на шведів підвели, а невдача приспішила знищення Москвою усіх слідів нашої незалежности. В 1917-21 роки, ще далеко до появи підпільного, леґальний сектор, зокрема в Галичині, доказав свою спроможність і готовість до збройної визвольної боротьби, але і ці роки показали, що поки наші міста не стануть дійсно нашими, тобто поки ми не розвинемо своїх кадрів, не тільки культури, політики та війська, але також торгівлі, промислу, банківництва, адміністрації, комунікації та транспорту, поки не досягнемо всенародної національної свідомости, доти ми не будемо готові до переможної боротьби з напасними сусідами. В такому розумінні наших проблем діяв леґальний сектор і, незважаючи на важкі окупаційні обставини, багато дечого досягнув.

На весні 1945 року СС дивізія „Галичина" відкинула цю накладену на неї назву і, присягнувши на вірність Україні, переіменувалась згідно зі своїми незмінними переконаннями та стремліннями на 1-шу УД УНА. Відзначення 50-их роковин цієї події відбулось в Дітройті 17-го грудня 1995 року. Дивлячись на разом зібраних членів станиці Братства колишніх вояків цієї дивізії, можна було побачити, як багато з них є активними, визначними, а то й провідними постатями в суспільно-громадському, виховному, культурно-освітньому і економічному житті нашої місцевої метрополії. Немає сумніву, що освітній та інтелектуальний рівень добровольців дивізії був далеко вищим від пересічного. Своїм зголошенням до дивізії вони погодилися з тодішніми намірами леґального сектора, а сьогодні можуть сказати, що запляннованого завдання неможливо було виконати, бо 1945 рік не приніс нам таких можливостей, як 1918-ий, але вони виконали не менш важливе завдання продовжити традиції лицарства і героїзму збройної боротьби за волю свого народу.

ІМІҐРАЦІЙНІ СПРАВИ
Український центр „Паллада"

Про громадянство, подружжя і адвокатів

Я народилася в Україні у 1935 році від матері - американки, яка приїхала в Україну у 1933 році і там одружилась. У 1939 році мати повернулась до ЗСА, розраховуючи через деякий час забрати мене з батьком до себе. Але війна та післявоєнний політичний режим перешкодили цьому. Тепер моєї матері вже немає в живих, а я приїхала до ЗСА відвідати родичів, як турист. Чи можу я одержати громадянство ЗСА на тій підставі, що моя мати була американка?

Ситуація, яку ви нам описали, є характерною для багатьох мешканців західньої України, батьки яких на початку 30-их років повірили у можливість повернення на землю своїх предків і виїхали в Україну. Але, в силу відомих причин, наприкінці 30-их років змушені були повертатися до Америки, не уявляючи, що можуть залишитися без своїх близьких на довгі роки, а можливо і назавжди.

Закони та правила, що стосуються одержання громадянства тими, хто народився за межами Америки, досить складні і містять у собі масу обмежень та застережень. Рамки газетної статті не дозволяють нам розповісти про можливості одержання такими особами громадянства ЗСА навіть у найтиповіших ситуаціях, але у даному випадку це можливо. Ви можете просити про відновлення вашого американського громадянства, як ті, хто народилися у проміжок часу від 24-го травня 1934 року до 12-го січня 1941 року, а один з батьків яких народився та жив у ЗСА від народження. Закон говорить також, що для збереження американського громадянства, яке ви одержали від народження, ви повинні прожити у ЗСА не менше двох років у період, коли вам було від 14 до 28 років. Але допускаються вийнятки з цього правила і у нашій практиці були випадки, коли нам вдавалося вирішувати подібні справи позитивно, довівши, що дана особа не могла бути в той час у ЗСА з незалежних від неї причин. У випадку відновлення громадянства мешканці України автоматично одержують подвійне громадянство, бо не повинні мати перед цим ні зеленої картки, ні проходити через офіційну церемонію прийняття громадянства (натуралізацію), що вимагає добровільної відмови від громадянства України.

Я хочу одружитися з жінкою, яка приїхала до ЗСА на гостьову візу і у якої в Україні залишилася 17-річна дочка. Чи можу я після одруження її також забрати до Америки?

Так, ви зможете взяти дівчину до Америки, як вітчим, але це можливо лише у тому випадку, якщо ви офіційно зареєструєте шлюб до того, як їй виповниться 18 років. Поспішайте, бо як тільки дівчині виповниться 18, ви цього вже не зможете зробити.

Для вирішення іміґраційної справи мені рекомендують звернутися за допомогою до адвоката. Чи обов'язково адвокат повинен бути з тої самої місцевости, де я живу, чи я маю право звернутися до будь-якого адвоката?

Багато залежить від того, яку саме іміґраційну справу ви починаєте чи вже почали. Більшість іміґраційних справ вирішується шляхом відправи документів до відповідних іміґраційних бюр поштою і тому немає ніякого значення, де знаходиться офіс адвоката. Адвокати мають право обслуговувати клієнтів незалежно від місця їхнього проживання. Але є такі іміґраційні справи (наприклад, I-589 "Request for asylum", тобто прохання про притулок), коли особиста присутність адвоката може стати дуже бажаною або і необхідною. При справах такого типу адвокатам доходиться неодноразово захищати інтереси клієнтів у іміґраційному суді і якщо бюро адвоката знаходиться далеко, то ці послуги можуть вилитись у "круглу" суму.

Я тепер постійний мешканець ЗСА, бо виграв зелену картку на льотерію. Але я маю сім'ю в Україні і хоча я на них також виповнив всі форми та відправив до National Visa Center, вони одержали лише лист із Варшави, в якому говорилося, що амбасада ЗСА має намір невдовзі викликати їх на співбесіду. Пройшов час і їх не було викликано, а минулого місяця їм сказали, що вже пізно — всі візи з льотерії вибрані. Що мені тепер робити?

Треба подавати петицію на поєднання сім'ї, форма I-130 (Petition for alien relative). Петиції висилається на адресу одного з чотирьох реґіональних іміґраційних центрів в залежності від місця вашого проживання.

Я громадянин ЗСА і вже кілька років листуюся з дівчиною з України. Я запрошував її приїхати до ЗСА, але їй відмовили візу. Чи можу я її запросити, як наречену і чи буде їй ґарантована віза у цьому випадку?

Ви можете запросити вашу знайому таким шляхом. Але для цього вам треба буде довести документально, що ви з нею не тільки особисто знайомі, але й зустрічалися не пізніше, як на 12 місяців до подачі паперів. Особа, яка в'їхала до ЗСА на таку візу (K-1), повинна взяти шлюб з тим, хто її викликав, упродовж трьох місяців з моменту в'їзду до ЗСА, і, у випадку, якщо цього не буде зроблено, не має права на зміну візи та одержання "зеленої картки" будь-яким іншим шляхом.

Питання, що стосуються іміґрації, просимо надсилати на адресу: Pallada International, Inc., 98 Second Ave. 2nd floor, New York, NY 10003-8306.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи"разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

До українців в ЗСА

Дорогі брати і сестри!

Україна святкує 400-ліття з дня народження геніяльного гетьмана, творця української козацької держави Богдана Хмельницького. В Чигирині, в столиці Богданової держави, за державні кошти відбудовано деякі історичні споруди; багато зроблено і в Суботові, зокрема, реставровано Іллінську церкву, але через економічну кризу Україна тепер не в спромозі відтворити резиденцію Богдана Хмельницького в Чигирині, тобто будинок, де великий гетьман писав універсали, приймав послів чужоземних держав, збирав наради, де він фактично жив із своєю родиною. Історичні документи, спогади сучасників Богдана Хмельницького дають повне уявлення про резиденцію гетьмана, на реставрацію якої, одначе, потрібні солідні кошти.

Відбудова гетьманського дому в Чигирині має величезне виховне значення. Молоде покоління українців повинно бачити нашу славну минувшину в матеріяльних реаліях, вчитися на прикладах нашої історії, в якій Богдан Хмельницький займає одне з центральних місць.

Перемоги і помилки Богдана Хмельницького — це найважливіші і найактуальніші науки для сучасного керівництва України. Тепер ми добре знаємо, що Богдан Хмельницький сам збагнув свою згубну орієнтацію на зрадливого північного сусіда. Та сьогодні державо-творча енерґія Богдана Хмельницького живе в нашій крові, а не його вимущені дипломатичні союзи.

З метою відбудови резиденції гетьмана 1994 року був створений „Міжнародний благодійний фонд відбудови резиденції Богдана Хмельницького в Чигирині". У Фонд внесли фонди Президент України Леонід Кучма, колишній Президент України Леонід Кравчук, бізнесмени й громадсько-політичні діячі України, ЗСА, Канади, Австралії. Серед них: Аскольд Лозинський (ЗСА), Іван Драч (Україна), Володимир Баранецький (ЗСА), Богдан Онищук (Канада), Борис Вжесневський (Канада), Олесь Кендій (Канада), Богдан Гаврилишин (Швайцарія), Микола Жулинський (Україна), Володимир Яворівський (Україна), Тарас Гунчак (ЗСА), Михайло Гоян (Австралія), Олександер Коваленко (Україна), Ярослав Солтис (Україна), Катерина Чумаченко (ЗСА), Віктор Ющенко (Україна), Микола Плав'юк (Україна). Уклін і подяка їм!

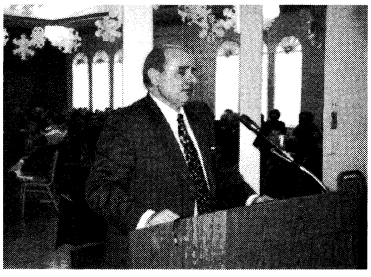
Я, президент Фонду, звертаюсь до українців Америки з проханням — допоможіть підняти з руїни будинок Богдана Хмельницького в Чигирині. Якби тільки всі мужі та жінки, що носять ім'я Хмельницького, відгукнулися на наш поклик, палац гетьмана встав би з праху над Чигирином!

Від імені Фонду уповноважую Анатолія Лисого, голову Фонду ім. Івана Багряного, збирати фонди в ЗСА на відтворення резиденції Богдана Хмельницького в Чигирині.

Дмитро Павличко

Пожертви є звільнені від податків. Просимо їх надіслати до: Bahriany Foundation, 811 S. Roosevelt Ave., Arlington Heights, IL. 60005.

Зустріч генерального консульства України в Чикаґо з українською громадою

В. Кирик виступає на зустрічі з громадою.
(Світлив С. Личик)

В пам'ять багатьох чикаґців вкарбувалася подія, що сталася жовтневою днинoю 1992 року. В той довгоочікуваний день відбулося відкриття першого на американському континенті генерального консульства України. В урочистостях з цієї нагоди взяли участь тодішні міністер закордонних справ Анатолій Зленко та амбасадор України в Америці Олег Білорус. Вони перетяли стрічку і незабаром генеральний консул України в Чикаґо Анатолій Олійник приступив до виконання своїх обов'язків.

Своє перше інтерв'ю він дав газеті „Свобода". На наше прохання А. Олійник розповів про свій життєвий шлях, який проліг від слюсаря одного з вінницьких підприємств до керівника дипломатичної установи незалежної України, поділився плянами праці на найближчий час. Головну увагу він тоді приділяв знайомству і встановленню дружніх контактів з керівниками громадських організацій та церковними діячами.

Пригадався мені один момент тієї пам'ятної зустрічі, про який варто розповісти читачам. Після того, як закінчилась наша розмова, генеральний консул попросив подати йому мій пашпорт, одержаний ще за часів Совєтського Союзу. Переглянувши його, він за моєю згодою, зробив в ньому запис, який засвідчив, що цей документ є власністю України і я поставлений на облік в консульстві. Це дало мені можливість брати участь у виборах до Верховної Ради України та їхати на свою батьківщину без оформлення відповідної візи. До речі, це право я вже двічі використав.

А тепер з минувшини повернемося до сьогодення, щоб взяти участь у зустрічі української громади Чикаґо з новим генеральним консулом України Віктором Кириком та його колеґами. Діловий діялог, який відбувся напередодні нового року в Українському Культурному Осередку, розпочався вступним словом, яке виголосив інж. Святослав Личик. Він сердечно привітав В. Кирика та його дружину Світлану і побажав генеральному консулові успіхів у його діяльності, спрямованій на користь незалежної України.

Далі, як належиться, о. Василь Штелень, з катедрального собору святого князя Володимира, провів молитву „Отче наш", після чого учасників зустрічі частували обідом.

Академік Василь Маркусь, прийнявши обов'язки господаря зустрічі, з якими, до речі, успішно справився, тепло привітав українських дипломатів на американській землі, у холодному та вітряному місті і в той же час в теплому українському середовищі.

Цілком природно, що першою до мікрофону підійшла Дарія Ярошевич, адже вона була не тільки одним з активних організаторів „Клюбу 500", але стала її вмілим керівником. Щоб мати уяву про діяльність цього об'єднання, варто навести лише один промовистий факт: протягом двох років громадськість міста утримувала консулят.

Тепер на новому етапі урядування поважної дипломтичної установи, зазначила Д. Ярошевич, правління „Клюбу 500" вважає своїм обов'язком не тільки надання фінансової допомоги, але і активно сприяти налагодженню більш тісного зв'язку між українською громадою Чикаґо та консулятом.

Далі з привітаннями виступили керівники українських громадських організацій: від УККА — Орест Бараник, від української Американської Координаційної Ради — Андрій Скиба, від Руху Допомоги незалежній Україні — С. Личик.

До слова запрошено генерального консула України В. Кирика, який найперше подякував організаційному Комітетові за надану можливість зустрітися з громадою, а потім представив присутніх у залі дипломатів-консулів: Юрія Лазарева, Юрія Павлова і Анатолія Толкачева та віцеконсула Олега Трикозенка.

Далі промовець зупинився на характеристиці стану українсько-американських відносин. Він заявив, що співробітники консуляту самовіддано працюють на благо поширення і поглиблення дружніх відносин між нашими країнами. Сприяння розбудові економічних відносин, створення можливостей для партнерів, як американської, так і з української сторони, підписання прямих двосторонніх контрактів, які приносили б взаємну вигоду, є найбільш важливою функцією дипломатичної установи.

Саме завдяки значному поліпшенню українсько-американських відносин наша країна почала виступати перед З'єднаними Стейтами Америки і в цілому світі не в ролі прохача, а рівноправного партнера.

Значну увагу в доповіді приділено сучасному станові України. Відзначалося, що сьогодні основні зусилля зосереджуються на дальшому зміцненню основ демократії, формулюванні соціяльно-орієнтовної ринкової економіки, здійсненні відкритої, перебачувальної, послідовної зовнішньої політики.

— Як вже вказувалося, — продовжував генеральний консул, — важливим напрямком нашої діяльности є торговельно-економічна праця. Йдеться про більш енерґійне залучення інвестицій американського капіталу в економіку України, створення спільних підприємств з участю американських бізнесменів українського походження. Звичайно, ми усвідомлюємо, що в Україні законодавці також мають прийняти ряд давно очікуваних законів.

На закінчення свого виступу керівник дипломатичної установи висловив щиру подяку членам „Клюбу 500" за допомогу, надану консульству. Я впевнений, заявив він, що коло наших ділових приятелів і справжніх друзів буде і надалі поширюватися. Ми будемо зміцнювати зв'язки з українською громадою, як в Чикаґо, так і в інших стейтах Середнього заходу.

І хто б ми з вами не були: громадяни України чи ЗСА, на яких би політичних чи релігійних позиціях не стояли, пам'ятаймо: ми українці і Україна у нас одна.

Доповідь, яку присутні вислухали з великою увагою, викликала чимало питань, на які генеральний консул дав вичерпні відповіді.

Учасники зустрічі зійшлися на думці, що всім необхідно об'єднатися в ім'я нашої вільної незалежної країни, в ім'я її світлого майбутнього, адже у нас одна матір, ім'я якої Україна,

Анатолій Гороховський

АЛАН БЛАЙНДЕР, ЗАСТУПНИК директора Федеральної ради валютних резерв, у вівторок, 16-го січня, листовно повідомив Білий Дім, що коли за два тижні закінчиться його каденція, то він залишить свій пост, на який його в червні 1994 року призначив Президент. А. Блайндер — відомий та шанований науковець-економіст з Принстонського університету, був першим призначенням Б. Клінтона до семичленної Ради губернаторів Федеральної ради валютних резерв.

НА ПРОХАННЯ адвокатів Іґаля Аміра, вбивці ізраїльського прем'єр-міністра, рабин Хаїм Ліфшіц здійснив графологічну експертизу документів, написаних рукою злочинця. Спеціяліст зробив висновок, що І. Амір є психопатом, його душевний стан — „у вищій мірі невротичний і пов'язаний з фантастичними ідеями. Цією людиною керують ззовні, вона не має власної волі. Це той клясичний випадок у психіятрії, коли хворий не образить навіть мухи — і рапом вчинить щось таке, чого від нього ніхто не чекав. Він аґресивний і дуже небезпечний". Графолог висловив думку, що І. Аміра не варто засуджувати до досмертного ув'язнення, бо він вважатиме себе національним героєм. Злочинця слід зачинити, до кінця життя, у психіятричному шпиталі.

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ статистики Казахстану повідомив, що тепер в республіці налічується понад 500,000 алькоголіків. У минулому році там вмерло від отруєння неякісними алькоголічними напоями понад 2,000 осіб. Від пиятики одного з членів подружжя, чоловіка чи жінки, родина втрачає від 40 до 70 відсотків свого бюджету. Алькоголь став причиною чверти зареєстрованих у Казахстані розводів. Від 50 до 70 відсотків злочинів здійснюється у нетверезому стані. У 1995 році з вини нетверезих водіїв на дорогах республіки загинуло 2,500 осіб, в тому числі 273 дітей. У повідомленні державного комітету статистики з цього приводу підкреслюється: „Якщо мати на увазі загальнодержавні інтереси, то шкоди від зловживання алькоголем втричі перевищують дохід від його продажу".

Літературно-мистецький конкурс „Олімпійська ідея та український спорт"

В 1996 році відзначатиметься 100-ліття перших модерних Олімпійських Ігор і першу самостійну участь України в літніх Олімпійських Іграх.

Олімпіяда, відновлена французом П'єр де Кубертеном в 1896 році після 1,500-літньої перерви сьогодні є найбільш відома та популярна міжнародна подія. Одинадцять держав офіційно взяли участь у перших модерних іграх в Атенах, Греція, в 1896 році. Сто років пізніше, Атланта, ЗСА, гоститиме спортовців з-понад 180 держав. В цьому ювілейному році Україна перший раз самостійно візьме участь в літній Олімпіяді.

Гаслом П'єр де Кубертена у відновленні Олімпійських Ігор було: „Головним у змаганнях не є перемога, але участь". В цьому дусі проголошується конкурс для дітей і молоді „Олімпійська ідея та український спорт".

Пов'яжіть ідею Кубертена зі спортом в Україні, чи українським спортом у діяспорі словом (не більш як п'ять сторінок), або малюнком. Вікові категорії учасників конкурсу (вік в день реченця) в обидвох групах — слова і малюнку: 1) 7-11 років; 2) 12-14 років; та 3) 15-18 років. Реченець кон-курсу — 15-го червня 1996 року.

В кожній категорії будуть наділені 1-ша, 2-га та 3-тя нагороди. Переможці будуть проголошені під час Олімпійських Ігор.

Просимо подати докладне на зворотній стороні твору: ім'я та прізвище, адресу, дату народження, категорію.

Конкурсні праці пересилати: з України і східньої діяспори — Україна, м. Львів 290000, вул. Костюшка 11, Львівський Державний Інститут Фізичної Культури, „На конкурс".

Зі західньої діяспори — Olympic Contest, Ukrainian World Congress, 2118-A Bloor Street West, Toronto, Ontario, M6S 1M8, Canada.

Російський...

(Закінчення зі стор. 1)

надходили до Росії. Сьогодні Росія також зацікавлена в отриманні згаданої продукції. Тим більше, що, за словами консула, західні області України є найбільш стабільними в політичному відношенні. Отож Росія та інші країни сміливіше вклали б свої інвестиції саме у виробництво західнього реґіону. Та покищо „російський капітал бачить більш привабливу перспективу на Заході або Сході". А. Ковальов підготував концепцію і подав її на розгляд у найвищих інстанціях обох держав з метою „повернути Росію до вісьмох західніх областей України на державному рівні". Для цього потрібна довготривала програма про взаємодію і партнерство. Виконати цю програму могла б державна інвестиційна корпорація, очолювана найбагатшим російським підприємцем Юрієм Петровим, який раніше очолював апарат російського президента Боріса Єльцина.

Щодо проблем росіян у західніх областях, то А. Ковальов сказав, що такі проблеми є. І що всілякі перегини нікому добра не дають. Зокрема, зазначив він, в Івано-Франківському кілька десятків батьків подали заяви, щоб у школі відкрили російську клясу. На їхнє прохання не зважили, а у Львові організується приватна російська гімназія з мос-ковською програмою нав-чання, що є перекосом в ін-ший бік. На Львівщині закрито передачі громадського російського телебачення, замість того, щоб намагатися відкрити російсько-українській канал на паритетних засадах. Тоді б і українці в Росії дивилися на передачі рідною мово, отримуючи найправдивішу інформацію.

ЧЕЧЕНСЬКІ...

(Закінчення зі стор. 1)

родинами М. Токчана і Е. Озкана і почули, що обидва вони не кидають слів на вітер, тобто зроблять те, що кажуть. А одна зі закладниць повідомила журналістів, що бойовики ставляться до захоплених людей гуманно.

А тим часом російські війська буквально зрівняли з землею станицю Первомайську. Для виправдання цього варварства президент Боріс Єльцин вдався до відвертого ошуканства: мовляв, стало відомо, що чеченці розстріляли закладників, і тому нічого не залишалося, як знищити станицю разом з усіма людьми.

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок 16-го січня 1996 р. відійшла у вічність наша СЕСТРА і КУЗИНКА

бл. п.

ВОЛОДИМИРА ХАРЖЕВСЬКА

ПАНАХИДА — в п'ятницю 19-го січня 1996 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН — в суботу 20-го січня о год. 9-ій ранку в церкві Трьох Святих в Ню Йорку, а опісля на Woodlawn Cemetery, Бронкс, Н. Й.

Залишені у смутку:
сестра — ЮЛІЯНА ДАНИЛКО
кузени — МИКОЛА і ПЕТРО ГРИГОРОВИЧІ

Розгортається праця над другим (канадським) томом ЕУД

Хоч в Чикаґо вже проведено деяку працю над каталогом гасел та збиранням матеріялів до другого (канадського) тому Енциклопедії Української Діяспори (ЕУД), сам процес праці над ним був повільнішим, аніж над іншими томами. Редакційна праця над книгою „Українська кооперація в діяспорі" і друк цієї книги в Києві заактуалізували справу канадського тому хоч би й тому, що половина матеріялів у ній стосується українських кооператив в Канаді.

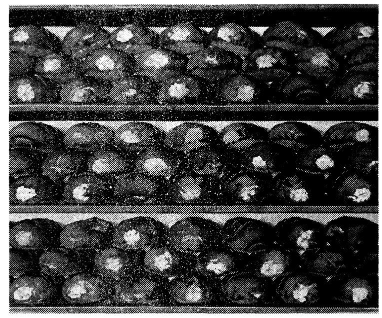
Головний редактор ЕУД Василь Маркусь відбув у жовтні 1995 року поїздку до Канади, де виступив з доповіддю про стан і перспективи праці над канадським томом ЕУД на з'їзді Конґресу Українців Канади 8-го жовтня 1995 року у Вінніпеґу.

В. Маркусь з'ясував на пленарній сесії з'їзду генезу ЕУД, подав коротку інформацію про дотеперішню працю над іншими томами та накреслив концепцію, методи праці, редакційну й авторську структуру тому та графік праці. Канадський том — один з найбільших (за числом другий) буде виданий у двох книгах, у яких знайдеться понад 3,500 гасел з кількома сотнями ілюстрацій та кільканадцятьма картами. Охоплюватиме цей том — в історичному пляні понад одностолітнє минуле української громади в Канаді та в горизонтальному — усі її поселення й осередки та різні галузі суспільного, релігійного й культурного життя. Крім малих гасел назв-імен, в томі будуть великі загальні статті від однієї до 10 друкованих сторінок кожна, т. зв. наскрізні гасла — довідки про окремі аспекти діяспорного життя та про спеціяльні проблеми, наприклад, асиміляція, багатокультурність, релігія, мовна практика, демографічні відносини тощо.

Редакційну й координаційну працю погодився перебрати проф. Ярослав Розумний, який до вересня 1996 року виконуватиме обов'язки декана філософського факультету УВУ в Мюнхені, а тоді повністю перебере обов'язки редактора канадського тому. Тимчасово обов'язки координатора здійснюватиме головна редакція в Чикаґо та Президія Української Вільної Академії Наук в Канаді з осідком у Вінніпеґу. УВАН стала партнером НТШ в Америці у виданні другого тому. Для цього вже заанґажовано до праці в приміщенні УВАН одну адміністраційну силу на повночасній базі. Представники редакції ЕУД й УВАН відбули в цій справі наради 9-го жовтня, де підписано „протокол намірів". Наступні ділові наради проведено також у Вінніпеґу 30-го грудня 1995 року. Передбачено створення реґіональних редакційних груп в інших провінціях та більших містах Канади, зокрема в Торонто, де таку співпрацю намічається провести з Науковим Товариством ім. Шевченка в Канаді.

День мистця Я. Гніздовського в Ню Йорку

Неділю, 10-го грудня 1995 року, можна справді назвати днем мистця Якова Гніздовського в Ню Йорку із відкриттям його пропам'ятної виставки в Українському Музеї та прийняттям після того, яке зібрало добірну численну публіку, що належить до шанувальників померлого мистця.

Олія Я. Гніздовського „Пекарня Анни".

Святочне відкриття ретроспективної виставки на двох поверхах Українського Музею відбулося в полудневих годинах при вщерть виповненій найбільш простірній залі, де вміщено графіку Я. Гніздовського. Гостей привітав від УМ голова Управи Осип Данко, а відтак про підготову та саму виставку, яка зібрала незвичайно велику та цінну кількість картин Я. Гніздовського, говорила директор УМ Марія Шуст. Вона особливо підкреслила велику поміч у постачанні експонатів та організації цієї виїмкової кількістю і якістю творів, дружини покійного мистця Стефанія Гніздовської та дочки Міри. Присутні мали нагоду подивляти картини, особливо рідко бачені олії, що містилися на третьому поверсі, як також ще рідше відому його кераміку.

Серед експонатів була також широковідома картина п. з. „Скитальці", яка стала власністю УМ, закуплена групою прихильників УМ, а це К. і В. Воловодюків, О. і М. Гнатейків, В. і С. Сливоцьких, Т. І д-ра Тершаківців і В. Шумейко.

До цієї так обильної виставки підготовлено, як завжди, дуже дбайливо каталог у двох мовах із статтею куратора виставки д-р Ярослава Лешка, професора Смит коледжу. Він теж був головним доповідачем в часі обіду-прийняття, яке відбулося безпосередньо після відкриття виставки у Народному Домі та зібрало біля 200 осіб, шанувальників мистця і прихильників УМ, які зацікавлені у поширенні фондів на побудову нового приміщення при 6-ій вулиці. Саме підготовою прийняття зайнявся Комітет придбання фондів при Управі УМ під проводом Тетяни Тершаковець. Ведучою була Варка Бачинська, яка при помочі членів комітету подбала про успіх прийняття, яке прикрасила своїм виступом молода, але добре відома українській громаді Ню Йорку співачка меццо-сопрано Калина Чолган.

В часі прийняття переведено льотерію, дохід з якої це також цеголка на побудову нового музейного приміщення.

Добрий настрій прийняття причинився до того, що присутні розпочали ним частину акції збірки фондів на будову УМ. Ініціятором збірки був член Комітету будови УМ відомий нюйоркський громадянин Іван Винник, який проголосив цю акцію, закликаючи до складання на ту ціль більших сум і сам став першим жертводавцем, даючи добрий приклад. Присутні на прийнятті відгукнулися негайно на його заклик, зокрема новими меценатами стали деякі відділи СУА, кредитівка „Самопоміч" в Ню Йорку та поодинокі особи, прихильники Українського Музею.

Здавалося, немов покійний, так усіми люблений як людина і приятель Українського Музею Я. Гніздовський, в цей день посвячений його пам'яті та кого незвичайній творчості, розбудив у громаді Ню Йорку нову хвилю ентузіязму до побудови справжнього репрезентативного нашого музею в метрополії світу, в якому мали б нагоду оглядати чужинці і його творчість, і творчість інших наших мистців.

О. К.

Після відкриття виставки творів Я. Гніздовського в УМ, гості оглядають олійні картини.

ПОДІЇ

ДОПОВІДЬ ПРО ШКІЛЬНИЦТВО І НАЦІОНАЛЬНЕ ВІДРОДЖЕННЯ НА ДОНЕЧЧИНІ

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці влаштовує доповідь професора Ратґерського університету Віталія Кейса на тему „Роля шкільництва у національному відродженні на Донеччині" (спостереження під час перебування на становищі професора Державного Педагогічного Інституту у Слов'янському). Доповідь відбудеться у суботу, 27-го січня, в НТШ, 63 Четверта аве. в Ню Йорку.

Початок о 5-ій год. вечора.

З'їзд сеньйорів на Союзівці

22-ий З'їзд Об'єднання Сеньйорів Українського Народного Союзу відбудеться на Союзівці від 9-го до 14-го червня 1996 року. Управа плянує цікаву та приємну програму. Тому, що цей з'їзд є дуже популярний, треба зарезервувати кімнати якнайскорше. Телефон Союзівки (914) 626-5641. Адреса: Soyuzivka, UNA Estate, Foordmore Rd., Kerhonkson, N. Y. 12446.

Анна Чопик

ЗМІНА АДРЕСИ

В справі зміни адреси непотрібно телефонувати, а тільки прислати нову адресу до:

Адміністрації „Свободи"
30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302

❑ „Свобода"
❑ „The Ukrainian Weekly"

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) ....
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

На зміну адреси проситься
ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

❊ FUNERAL DIRECTORS ❊

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ УНСоюзу

Пригадуємо, що вкладки за забезпеченеві грамоти є платні на 1-ий день місяця, а не при кінці.
Просимо своєю точною вплатою допомогти секретареві вашого Відділу на час розчислитися за збірку вкладок до Головної Канцелярії.

Головна Канцелярія УНСоюзу

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 321-го Відділу у Фініксвил, Па.

З днем 1-го лютого 1996 року обов'язки секретаря 321-го Відділу перебирає новий секретар

КАТИРИНА ФЕДИШИН

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі і вплачувати вкладки на адресу:

Miss Katherine Fedyszyn
R.D. #2 Box 189
Chester Springs, PA 19425
(215) 771-2603

❊ ПРАЦЯ ❊

❊ ДО ВИНАЙМУ ❊

❊ ПОСЛУГИ ❊

❊ НА ПРОДАЖ ❊